

HALINA PAWLOWSKÁ

PRAVDA O MÉM MUŽI

motto

motto

HALINA
PAWLOWSKÁ
PRAVDA O MÉM MUŽI

Praha 2013

© Halina Pawlowská, 2013
Illustrations © Erika Bornová, 2013

ISBN 978-80-7246-932-1

Mému muži Zdeňkovi

PROLOG

Ale ano, jistě, řeknu vám konečně pravdu o mém muži, ale musíte respektovat několik mých podmínek.

První je, že si odmyslíte moje jméno. Žádná televizní Halina-Malina s opravdovými radami do života. Musíte (nebo nemusíte, ale budete to pak mít fakt těžký!) se smířit s mým opravdovým, faktickým, nepopulárním jménem. Se jménem mojí duše. A moje pravé jméno zní Olesa (nezaměňte s kolešy, prosím) Hakunděková. Tak to je hlavní věc. Druhá, už míň zásadní, je, že musíte (anebo nemusíte, ale fakt to budete mít blbý) zapomenout na všechny bulvární plky, které se kdy o Malině-Halině Obrovské (jak mi novináři vtipně a taktně přezdívali) šířily.

Tak! A ještě mám jednu podmínku. Ta je možná úplně nejvážnější. Zapomeňte na data, na roky, na fakta, na události, na zprávy a na morálku! (Na tu se ostatně zapomíná neustále zcela oficiálně a nikomu to ani nepřijde.) Já prosím (a teď prosím, protože i jen při vyslovení či napsání slova morálka mám

husí kůži) o shovívavost. Ne vždy ve svém životě jsem se totiž chovala dobře. Citlivě, jemně a láskyplně. Ted' už to vím. Ted' už je mi to jen moc líto. A ted' už mi nezbývá vůbec nic jiného než napsat, jak to doopravdy bylo. Jak se stalo, že Olesa Hakunděková milovala Daníka.

1.

Za jeden z největších úspěchů mého života považuji, že můj muž si až po měsíční známosti všiml, že jsem tlustá. Řekl mi tenkrát: „Když jsi šla na tramvaj a já tě viděl zezadu, řekl jsem si: ‚Panečku, ta má ale velkej zadek!‘“

Můj muž tehdy ještě nebyl můj muž, pracoval v nějakém nesmyslném výzkumném ústavu, a když jsem se ho ptala, co tam dělá, tak řekl, že mu dávají na hlavu různá sluchátka a pak někdo břínká do nějakých trubek a to všechno vysílá signály, které zaznamenává nějaký stroj, a že on si přitom připadá jako veliký šaman. Zdálo se mi to nesmyslné, ale čas ukázal, že možná právě takhle absurdní slova dokonale vystihovala Daníkovu životní cestu. Ten výzkumný ústav zkoumal vliv televize a rádia na člověka, a když jsme se s Danem dali dohromady, tak Dan ústav opustil a dodělal si školu.

To jsem vždycky tchyni a tchánovi v duchu vyčítala, že nedbali na vzdělání. Nejenže jim bylo fuk, že jejich děti nemají maturitu, ale do-

konce jsem z jejich tváří odečítala, že si vzdělání u ostatních ani neváží. Že pro ně jsou lidé sečtělí a akademicky studovaní jakýmsi nepraktickými a velice často nevzhlednými bytostmi, které jsou tak mimo životní praktickou mísu, že jim nezbyvá než zabořit své ošklivé nosy a švidravé oči do stránek knih.

Já vyšla z úplně jiného prostředí. Kdybych se nedostala na vysokou školu, musela bych se zabít! V době, kdy jsme se s Daníkem potkali, jsem se ale na školu zrovna dostala. Byla jsem úplně nažhavená, jak půjdu hrdě se svým talentem mezi nadějně umělce do úchvatně krásné budovy naproti Národnímu divadlu. Byla jsem holka z centra. Mí rodiče nemluvili o ničem jiném než o kultuře, historii a hnusech bolševismu. Chodila jsem na základní výběrovou jazykovou školu a... ve dvaceti jsem si vzala kluka z Holešovic! Přímo od jatek! V bytě měli kamna na brikety, které jsem já – z bytu s ústředním topením – do té doby viděla jen v nějakém děsném sociálním filmu z roku 1948, kdy se lid od lopat konečně dostal k moci.

Vždycky jsem si dělala žebříček, vlastně dva žebříčky: *Kdo miluje mě a Koho miluji já.*

Vždycky jsem věděla, že je nutné, aby

v žebříčku *Kdo miluje mě* bylo víc jmen než v seznamu *Koho miluji já*. Tehdy jsem milovala kluka jménem Čuníček. Ano! Takhle se ten chlapec jmenoval! Já jsem vždycky měla z pekla štěstí na pěkná jména! Můj dědeček se jmenoval Serr, můj otec Hakunděk a já milovala Čuníčka!

Dokonce jsem tehdy napsala báseň podle Shakespearova *Romea a Julie*. Napsala jsem: *Ach Čuníčku, Čuníčku, přestaň být Čuníček a já přestanu být Hakunděková!*

Čuníček rozhodně netoužil, aby mě pojmul za ženu. A to doslova! Byla jsem panna. A on se k ničemu neměl. Trvalo mi rok a půl, než jsem ho svou teenagerskou trpělivostí dostala do postele. Pak jsem ho, pochopitelně, milovala ještě mnohem víc a jeho vztah ke mně se lehce rozvřelel (bože, to je divné slovo – rozvřelel, ale myslím, že je správné). Čuník byl prostě trošku víc rád, když mě viděl, a v té posteli se mu to se mnou líbilo. Ale byl to mladý chlapec (což vím až teď, když je můj syn taky mladý chlapec), a tak se mu to v posteli líbilo i s jinými holkami, a čím jich bylo víc, tím líp! Ovšem ne pro mě! Já se trápila! Bože, já se tak strašně trápila! Až dodnes cítím svou bolest, která mi jde ze žaludku jako bublina a stoupá mi do žil a k srdci, zaplavuje mne jak smrdutá tisíci-

letá voda a já nemůžu udělat ani krok, jen se pomalu začít topit...

Abych se tak strašně kvůli lehkonožnému Čuníčkovvi (dneska je mu šedesát a před týdnem mu operovali kyčel) netrápila, hledala jsem útěchu v náručích jiných mladých mužů. Třeba Nihoho. Ten chlapec se vydával za fotografa, ale moc mu to nešlo. Byl nejstarší z prapodivné party, kam Čuníček docházel pravidelně každý pátek a nechal se obdivovat. Šla jsem s ním po jednom flámu do garáže a tam po několika marných pokusech o intimní sblížení jsem usnula těžkým alkoholickým spánkem, z kterého mě vytrhlo Nihoho sténání. Fuj! Nihi – moc případné jméno! Dalo by se volně přeložit jako Nula. A nula od nuly pojde – takže další má známost byl novinář Pletka. I jeho jméno bylo stylové, protože jsem se s ním jen jedenkrát zapletla. Pletka stál taky za pendrek. Moc mluvil, byl synem nějakého potentáta a ani se za to nestyděl a připadal mi jako vořech. Asi ve čtrnácti jsem si totiž začala lidi rozdělovat na vořechy a ušlechtilá plemena. Já, samozřejmě, jsem se považovala za velice ušlechtilou – něco mezi retrívrem a výmarským ohařem. Lidi, kteří se blbě učili a měli nevyhraněné rysy v obličejí i v chování, jsem považovala za vořechy. Pletka byl vořech.

Snaživej, uštěkanej a bez pevného ideového základu.

Rozptýlení jsem taky na chvilku našla u Voza (nevím, jak se jmenoval doopravdy, ale ve vinárně, kde jsem ho potkala, měl přezdívkou Vůz). Vůz mě přivezl k sobě domů, popili jsme, pomilovali se a hned jsem na to zapomněla. Prostě vůz! Jako když vás v noci přiveze taxi a vy si pak ráno už vůbec nevybavíte, kdo seděl za volantem.

Opustím teď seznam *Koho miluju já*. Pod Čuníčkem v seznamu totiž nikdo další nebyl. Zato v kategorii *Kdo miluje mě* se tísnilo jmen hned několik. Třeba Honza Švihlík. Spolužák, z kterého je dneska vážený historik. Vlastně to byl asi hezký kluk už tenkrát. S ohnivým pohledem a citlivou duší... Jenže to vidím až dneska. Tehdy byl v mých očích trochu moc robustní, maličko zadržával a byl příliš citlivý. To znamená, že na něm bylo vidět, že o mě stojí. Daleko víc vzrušující mi připadali ti, kdo o mě nestáli! Ach bože, jak jsem byla blbá! A stejně blbá jsem zůstala! I teď! (Je to skoro nepravděpodobné, ale je to fakt, a když to píšu, sama se tomu divím, ale občas mi nějaký hodný muž řekne, že jsem žena jeho snů, že mě má rád, že by se mnou chtěl žít. No... a co já?! Já si myslím, že je to úchyl! A asi je, že?! Ale jistý to není!)

Tehdy, kromě Švihlíka, byl do mě zamilovaný ještě Miro. Byl ze Slovenska a byl kamarádem mého bratrance Tondy.

Taky o mě stál Vráťa. Měl šíleně malou bradu a psal pseudointelektuální verše na staré pohledy, které kradl babičce z její mladistvé sbírky. Taky o mě stál Vašek Mour, s kterým jsem hrála tenis. Ten byl moc hezký a moc fajn, ale tak nějak jsem si myslela, že je divný, protože žil jen sám s maminkou a moje maminka pořád říkala, že paní Mourová je chudák ženská, co nemá žádný peníze...

Už si na nikoho dalšího nemohu vzpomenout, ale není to ani důležité. Důležité v té době bylo jen to, že mě Čuníček nechtěl, a že jsem si svými ctiteli sice hojila své milostné rány, ale bolely mě stejně hrozně. A protože mne Čuníček tak nechtěl, tak jsem hodně často chodila do vináren a flámovala jsem jako blázen. Jo! Teď jsem si ještě vzpomněla na Gustava. To byl vysokoškolač. Filozof. Anglista. Tomu jsem připadala fascinující a vzrušující. Tvrdil, že jsem jako z románu od Tolstého. Že jsem jak šlechtična s jemnou kůží, oduševnělýma očima a pažemi oblými jako mají madony na svatých obrazech. Právě s Gustavem jsem flámovala tehdy v květnu. Šla jsem dokon-

ce k němu do bytu někam pod Petřín. Dal mi z lásky zrcadlo v krásném rámu, abych se mohla pozorovat, a pouštěl mi své nejoblíbenější skladby. Nudil mě. Gustav byl bledý jako upír, co právě vystoupil z rakve. Ruce měl skoro průsvitné. Působil přízračně. Asi měl nějakou nemoc krve, protože o pár let později jsem se dozvěděla, že umřel. Možná se zabil, protože lidi kolem mě se na můj vkus zabíjeli moc často.

Ale o tom vůbec nechci vyprávět. O Gustavovi se zmiňuju jen proto, že to byl hodně depresivní typ a že jsem s ním pila víno skoro do rána. Asi ve tři jsem šla domů. A pak, když bylo šest, tak u nás zazvonil telefon a volala Mirka. Ptala se, kde jsem. Vůbec jsem nechápala, že bych měla být někde jinde než ve své posteli, ale Mirka řekla: „Slíbilas mi, že mi přineseš pohorky na nádraží v šest hodin. Je šest deset a ty tu nejsi. A jeden vlak už nám ujel a další jede už za dvacet minut. Myslela jsem, že jsi kamarádka!“

Byla jsem kamarádka. Stihla jsem to. Strčila jsem Mirce igelitku se svými pohorkami a byla jsem rozhodnutá vrátit se hned domů a zbytek dne spát.

„Když už seš tady, tak pojď taky!“ řekla Mirka.

„Kam?“

Vůbec jsem vlastně nechápala, proč chce Mirka půjčit mé boty a taky jsem nechápala, kam mám jít. A když Mirka řekla, že mám jít na pěší pochod do Prčic, tak jsem se asi pět minut hlasitě smála.

Abyste rozuměli, byla jsem úplně jiný typ. Cítila jsem se být skoro umělkyní, výjimečnou individualitou, která v cigaretovém kouři u lahví alkoholu s oduševnělými a excentrickými bohémy diskutuje o smyslu bytí. V té době jsem četla Nietzscheho a Prousta a Kafku a bytostně jsem nesnášela kolektiv. Zejména ty kolektivní hurá akce, kdy se šťastní, mladí, socialističtí lidé radují a plní síly kráčejí vstříc novým zítřkům!

„Do Prčic!“ řvala jsem smíchy. A Mirka na mě nedůtklivě koukala zelenýma očima.

„Pojď! Co budeš dneska dělat? Nic, vid’?“

Měla i neměla pravdu. Já bych dopoledne spala, pak bych jedla a četla si a pak bych volala všem svým kamarádkám, kterým bych vyprávěla o Čuníčkově.

„Třeba potkáme nějaké úžasné kluky!“ řekla Mirka.

Měla jsem fakt dost odpornou kocovinu. Poslední zbytky energie jsem vydala na posměšný smích. A pak jsem unaveně řekla: „Tak jo.“

Jely jsme vláčkem asi dvacet kilometrů za Prahu na start. Tam nás orazítkovali a šly jsme! Mirka, já, Martina a Jája. Šly jsme do Prčic!

Martinu ani Jáju jsem neznala. Chodily na sociálně-právní nastavbu jako Mirka a já byla z gymplu.

Ta Jája byla hrozná. Měla houževnaté tělo s krátkými končetinami a byla tak šíleně nabíť energií, že jí nestačilo jít jeden kilometr za druhým, ale musela ještě metat kozelce. Vždycky nás předběhla, šla chvíli po rukou, předváděla hvězdy a skákala k nám zpátky. Hezká parta jsme byly!

Asi tak třicet kilometrů před prčickým cílem se k nám přidali dva chlapci. Jeden byl nadupaný jako Jája. Hned si s ní povídal a zaujal mě proto, že se mi zdálo, že má nějak víc zubů, než by měl. Rozhodně mu nechyběl optimismus, a tak mi ani nevadilo, že jde s námi. Ten druhý chlapec byl vyšší, hubený a měl zvláštní pohled. Takový měkký. Vypadal starší. Ale jen když se smál. To se mu totiž obličej složil do spousty malých vrásek jako stará roleta na venkovském krámu.

Promiňte, že se teď na chvílku odmlčím. Nemůžu dál vyprávět. Chce se mi brečet. Ty roletové vrásky jsem už dlouho neviděla.

Brečím! Ty roletové vrásky už nikdy neuvidím...

„Ty zvoníš!“ řekla jsem mu. A on z té igelitky vytáhl šest lahvových piv, lahve cinkaly jedna o druhou a já netušila, že lahve a zvonění se stanou ústředním mementem mého života. Ne! Zapomněla jsem na vrásky! Vrásky se taky staly mementem mé budoucnosti...

A pak jsme ta lahvová piva společně vypili a šli jsme ještě do hospody, kde ten kluk hrál na kytaru. A já na něj koukala kocovinovýma očima.

Ten kluk řekl, že chodí na učňák. Kluky z učňáku jsem já – z gymplu – budoucí umělkyně-vysokoškolačka vůbec neznala!

I když vlastně... Jednou na chmelu jsem se nechala sbalit hezkým blondákem a ten se učil na automechanika. Přesně ten mi tehdy řekl tuhle nesmrtelnou větu: „Můžu se vylejt?“

A když jsem čekala na jeho zamilovaný výlev, tak jsem se nedočkala, protože se šel vyčurat.

V té hospodě na našem socialistickém kolektivním prčickém pochodu se mé krhavé oči setkaly s pohledem toho vrásčitého učně. A já si dneska myslím, že právě v ten okamžik našeho prvního očního střetu jsem tak

nějak věděla, že ten chlapec je ztracen. Jenže jsem tehdy nevěděla, že to vím. Až teď to vím! Protože teprve teď se mi Daníkův život ze všech náznaků, situací, slov i gest složil logicky jako to nejjednodušší dětské puzzle.

2.

Nebojte se, další kapitoly nebudou tak dlouhé. Z neznámého (mně neznámého) důvodu si pamatuji přesně jen začátek a konec. Tu dlouhou střední část jako by zatáhlo šedé nebe. Spleť nejasných vzpomínek na ještě nejasnější střípky dějů, které někde nepovšimnutě začaly a pak směřovaly bůhvíkam...

Po tom osudovém pohledu se tak nějak stalo, že jsme se s Daníkem opožďovali za naší turistickou skupinkou. Nechali jsme Jáju, aby akrobaticky řádila v přemíře bujnosti. Nevšímali jsme si šilhavé Martiny ani zele-nooké Mirky. Mirky si ale všímal ten kluk s přemírou zubů a jí to vůbec nevadilo. Ten kluk se jmenoval Pavel a smál se doslova na plnou hubu.

Daník se loudal a loudal, až jsme se docela zastavili.

„Byl jsem v blázinci,“ řekl Daník.

„Proč jsi tam byl?“

„Protože se mi zdálo, že nějak divně vidím,“ řekl Daník.

A teď, prosím vás, poslouchejte pozorně. Protože právě teď se šňůrka epizod začíná kroutit tak, aby se všechno, co se stane, vlastně už stalo, aby se budoucnost změnila v minulost a aby se zničila jakákoli možnost, aby to bylo jinak...

A pak mi Daník řekl, že divně viděl na pravé oko. Když například koukal na strom, jako by viděl jen větve a žádný kmen, když koukal do nebe, viděl jen modrou a žádné mraky. A když koukal na řeku, viděl jen ryby pod hladinou a žádnou vodu...

Daník šel na oční, ale tam mu v oku nic patologického nenašli. Pak se ho lékař zeptal: „Máš někoho rád?“

A Daník řekl: „Nemám.“

„A hned potom mě poslali přímo do Bohnic!“ řekl mi tehdy cestou do Prčic Daník a mně připadal jako velice zajímavý, duševně křehký chlapec.

A pak jsme zas vypili pár piv a do těch Prčic jsme došli. A tam se v pivech pokračovalo, a pak jsme jeli vlakem a tam jsme museli stát úplně těsně vedle sebe a já se bála pohnout, abych se Daníka nějak moc nedotkla, protože navzdory zážitkům s Nihim, Pletkou i Čuníčkem jsem byla fakt hodně nevinná, stydlivá holka.

A pak jsme se loučili na refýži tramvaje

u Národního divadla a Daník s Pavlem pečlivě olíbalí nás všechny statečné chodkyně, Mirku, Martinu, Jáju i mě.

A mně se zdálo, že Daníkova pusa byla sice letmá, ale tak nějak... jiná... A když jsem to řekla Mirce, tak ta tvrdě řekla:

„Jaká jiná pusa?! Byl to snad francouzák?!“

A když jsem zavrtěla hlavou, že ne, tak řekla: „Tak to máš fuk!“

A já taky řekla: „To víš, že to mám fuk!“

A šla jsem domů, kde jsem si nejdřív umyla nohy, které po těch padesáti kilometrech vypadaly hrozně, a pak jsem sice měla zavřené oči, ale nespala jsem ani minutu, protože jsem myslela na Daníka, jak byl v blázinci jen proto, že nemá nikoho rád, a myslela jsem na tu pusu, kterou mi sice dal úplně normální, a přesto byla ta pusa taková nějaká... jiná!

3.

Uplynul asi týden. Pak se ozvala Jája. Právě jí (kupodivu) zavolał Pavel a chtěl, aby uspořádala schůzku, kde bychom byli všichni. To znamená oni dva, Mirka, Daník a já.

Měli jsme sraz v hospodě blízko Malostranského náměstí. S Pavlem a Daníkem sedělo u stolku dalších asi pět kluků. Chlapci nás přišli obhlédnout jako „prčické trofeje“.

Vždycky jsem nenáviděla a nenávidím to dodnes, když mám přicházet celou restaurací před zraky všech hostů k někomu, kdo má hodně času si mě bedlivě prohlédnout. Víím, že takové obhlídky nedopadají pro ženy mého typu moc pozitivně. Nikdy jsem neuměla vzrušivě vrtět zadečkem (bodejť jo, když jsem naposled měla „zadeček“ asi ve třech letech). Kdybych vrtěla svým pozadím, mohla bych v hospodě způsobit vítr, který by odnesl číšníka! Nevznášela jsem se na gazelích nožkách (mám poctivá mánesovská lýtka!) a vždycky jsem se snažila hospodskou trasu překonat co nejrychleji a zároveň elegantně. Dodnes to neumím, ale

s léty jsem dospěla k závěru, že lepší je se do dveří vřítit než se do nich plaše vplížit a že je vždycky výhodnější razit si cestu jako ledoborec než se kolíbat stydlivě jako tupá kachna. Tehdy jsem se ovšem kolíbala jako tučná husa, nemožně jsem zatahovala své břicho (které jsem na svém oblém těle ale kupodivu ani moc neměla) a snažila jsem se dělat, že jsem v hospodě vlastně jen tak náhodou, že mi o nic nejde a že jsem do hospody násilně dotlačená bez své vůle.

Daník se na mě taky vůbec nedíval. Pavel se smál zdravými ústy. Jája sálala tělesností, Mirka se usmívala a já se ke stolu posadila tak nešikovně, že kdybych se na Daníka náhodou chtěla nenápadně podívat, tak jsem neměla šanci. Vedle mne seděl nejnudnější člověk na světě. Prskal mi do ucha nějaké pitomosti, kterým jsem ani nerozuměla, protože měl podivnou vadu řeči, a když to trvalo asi hodinu a půl a já vypila čtyři vodky s džusem, tak jsem vstala, jako bohyně pomsty jsem zaryla pohled do Daníkovy veselé tváře a řekla jsem: „Tak tohle už ani minutu nevydržím!“

A Daník se zasmál, odstrčil toho nudného člověka někam pryč a sedl si vedle mne. A pak jsme seděli dlouho a hlavy jsme měli skloněné až nad stůl a dívali jsme se na sebe

ze strany a jen se tak usmívali, až jsem řekla: „Tak mi tu pusu dej!“

A Daník mě nepolíbil jen tak „jinak“. Daník mi strčil do úst jazyk a líbali jsme se dlouze a jemně a dlouze a horce, jako bychom neseseděli v hospodě u Malostranského náměstí, ale jako bychom byli sami uprostřed vesmíru a bylo v nás tolik touhy, že kolem nás obíhaly planety i slunce všech velikostí...

A pak jsem s Daníkem začala chodit. Zní to tak prostě. Ale nebylo to tak. Za prvé: nikdy jsem přesně nepochopila, jak to vlastně vypadá, když někdo s někým chodí. Asi od dvanácti jsem se touhle otázkou trápila a dodnes jsem si ji pro sebe nevyřešila. Zato Miluše Krákorová v tom měla jasno už asi od deseti. Chodila se všemi kluky ze třídy, se všemi kluky ze sedmičky, z osmičky i z devítky a pak chodila s celým gymnáziem. Miluše byla hezká takovým obyčejným způsobem a měla tolik lolitkovského sex-appealu, že na ni kluci stáli frontu. Chození u ní vypadalo tak, že se někde s někým políbila, pak se s ním držela za ruku, šli někam ven a pak do kina a pak zas chodila s někým jiným. Já jsem asi (to **asi** musím říct, protože jsem o tom s ním nemluvila, a tudíž si nejsem jistá, že On si taky myslel, že